

بررسی نقش فضاهای بینابینی در مجتمع های مسکونی مبتنی برافزایش تعاملات اجتماعی ساکنین

فرزانه قاسمی^{۱*}، اسماعیل ضرغامی^۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شهید رجائی، تهران، farzaneh.ghasemi@sru.ac.ir

۲. استاد دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه شهیدرجائی، تهران، ایران

چکیده

همگام با افزایش بی رویه جمعیت شهرنشین در کشور، سیاست تولید انبوه مسکن و بلند مرتبه سازی، یکی از راه های پاسخ به نیاز مسکن و سرپناه و جایگزینی برای مسکن سازی سنتی بوده است. این در حالی است که نادیده گرفتن سابقه ی سنتی حضور حیاط در زندگی ایرانی و عدم توجه به نیاز های انسانی و در نظر نگرفتن پیامد های روانشناختی آن زندگی فردی و اجتماعی ساکنین را با مشکل مواجه ساخته است. فضاهای بینابینی ساختمان های مسکونی، بستری برای پیوستگی و وقوع پیوند های همسایگی است؛ فضاهایی که علاوه بر تأمین نور و روشنایی، به عنوان فرصتی برای ارتباط بیشتر با طبیعت و مکانی برای تعاملات اجتماعی بوده اند. تحقیقات اخیر نشان می دهد، طراحی و ساختار دادن به محیط های مسکونی نقشی تعیین کننده در بهبود روابط ساکنین دارد. بطوری که ایجاد فضاهای نیمه عمومی - نیمه خصوصی به عنوان مکانی برای تعاملات ساکنین در یک مجتمع مسکونی ضروری است. برای رسیدن به هدف این تحقیق از روش کتابخانه ای و مطالعه اسناد ومدارک موجود بهره برده شد. همچنین فاکتورهای موثر بر تعاملات اجتماعی استخراج و مفاهیم مرتبط با فضاهای بینابینی بررسی گردید، تا راه کار هایی برای ارتقا این فضا ها یافته و پرداخته شود. در نهایت نتایج حاصل از این پژوهش بر اهمیت بازنگری و توجه ویژه به طراحی این فضاها که -نقش تعیین کننده ای در ایجاد ارتباط و تعامل اجتماعی بین ساکنین دارند- صحنه می گذارد.

واژه های کلیدی: فضای بینابینی، مجتمع های مسکونی، تعاملات اجتماعی، بلند مرتبه سازی

مقدمه

باتوجه رشد فزاینده ابعاد شهرنشینی و شکل گیری مقیاس جدیدی از رشد شهری در طی دهه های اخیر، موجب شده است که شهر و شهرسازی معاصر با چالش های تازه ای چون افزایش ناهنجاری های اجتماعی و کاهش کیفیت زندگی مواجه شود. انسان ها نیز در سراسیمگی شهرهای امروز، به دنبال عرصه هایی با هویت های ویژه هستند تا علاوه بر تأمین آسایش و تعامل با هموعان، در بستر پویایی اجتماعی به کمال متعالی خود نائل شوند. [۱] طبق گفته ی Chiara and Crosby مسکن امروزی دو الگوی تک خانواری و آپارتمانی دارد. [۲] آپارتمان نشینی را می توان فرم غالب مسکن شهری در دوران معاصر دانست، علیرغم روی آوردن اقشار مختلف جامعه به این ساختمان ها، کماکان با انتقاد های تندی در زمینه